
Documenttitel			
Projectnummer TenneT			
Documentnummer TenneT			
Projectnummer Sweco			
Documentnummer Sweco			
Revisie	Documentstatus	Auteur	
		Naam	Datum document

Ecologisch bureau onderzoek

Veld- en bodemonderzoeken DON Stations

Revisielijst

Versie	Datum	Beschrijving van de wijziging	Herzien	Vrijgegeven door
1.0		Eerste concept		
2.0	10-03-2023	Opmerkingen RFA verwerkt		
3.0	02-05-2023	Opmerkingen RFA verwerkt		

Onderwerp Ecologisch onderzoek
Projectnummer Sweco 51012779
Projectnummer TenneT
Documentnummer Sweco
Documentnummer TenneT NL22-648800269-39108
Revisie 3.0
Datum 02-05-2023

Auteur
E-mail
Paraaf

Gecontroleerd door
Paraaf

Vrijgegeven door
Paraaf

Germ Zeephat
Germ.zeephat@sweco.nl

.....
Rietje Klous

.....
Mervin Rozema

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Kader van het onderzoek	4
1.2	Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten	5
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	7
2.1	Toetsingskader	7
2.2	Inventarisatie	7
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	8
3	Wet natuurbescherming: Soortenbescherming	9
3.1	Toetsingskader	9
3.2	Methode	10
3.3	Voorkomende ecotopen	11
3.4	Planten	11
3.5	Vleermuizen	11
3.6	Overige zoogdieren	12
3.7	Vogels	13
3.8	Amfibieën en Reptielen	13
3.9	Vissen	14
3.10	Ongewervelden	14
4	Natuurbeleidskaders	15
4.1	Toetsingskader	15
4.2	Natuurnetwerk Nederland	15
5	Conclusie	17
6	Bronnenlijst	19

1 Inleiding

1.1 Kader van het onderzoek

Aanleiding

TenneT versterkt in heel Nederland het elektriciteitsnetwerk. Dit is nodig omdat het elektriciteitsgebruik in ons land stijgt en omdat we steeds meer duurzame energie opwekken. Steeds meer mensen hebben een elektrische auto, gaan elektrisch koken of verwarmen hun huis elektrisch. Daarnaast stijgt het aanbod van energie uit duurzame bronnen zoals windmolens en zonneparken. Onder de naam 'Drents Overijsselse Netversterking' (DON) versterkt TenneT, samen met de regionale netbeheerders Enexis Netbeheer en Rendo, het elektriciteitsnetwerk in Zuidwest-Drenthe en Noordwest-Overijssel.

Om het elektriciteitsnetwerk hier te versterken, vinden tussen 2023 en 2028 onderstaande werkzaamheden plaats (exacte plannings nog niet bekend):

- Aanleg van vijf nieuwe ondergrondse hoogspanningsverbindingen.
- Zwolle Hessenweg-Harculo (circa 8 km kabel)
- Meppel en Zwolle Hessenweg (circa 29 km kabel)
- Wijster en Hoogeveen-Riegmeer (circa 16 km kabel)
- Riegmeer naar de lijn Hoogeveen (circa 4.9 km kabel)
- Dedemsvaart naar combilijn Zwolle – Meeden (circa 2 km kabel)
- Nieuwbouw van vier hoog- en middenspanningsstations inclusief inlussen (Zwolle 110 kV, Wijster, Meppel, Hoogeveen).
- Uitbreiden van twee hoogspanningsstations inclusief inlussen (Zwolle 220 kV, Zwolle 380 kV).
- Verzwaring van bestaande hoogspanningsverbinding (Meppel - Steenwijk)
- Amoveren van overbodig geworden hoogspanningsmasten en -verbindingen (Harculo, Dedemsvaart).

De nieuwe hoog- en middenspanningsstations die TenneT, Enexis Netbeheer en Rendo gaan bouwen, worden met ondergrondse hoogspanningskabels of bovengrondse hoogspanningsverbindingen verbonden met het bestaande elektriciteitsnetwerk van TenneT. Dit gebeurt met nieuwe of bestaande ondergrondse kabels en bovengrondse verbindingen. Zo worden de nieuwe stations onderdeel van het elektriciteitsnetwerk en zorgen zowel de nieuwe kabels als de nieuwe stations voor versterking van het elektriciteitsnetwerk.

Kader

Projecten of handelingen dienen namelijk te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
  - Natura 2000-gebieden;
  - soorten.
- Natuurnetwerk Nederland (NNN) en natuurgebieden buiten het NNN (onder andere ganzenfoerageergebied, weidevogelleefgebied).

De bureaustudie ecologie is erop gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. De bureaustudie natuur is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

In voorliggend verkennend natuuronderzoek heeft toetsing plaatsgevonden op beschermde Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en op de natuurbeleidskaders.

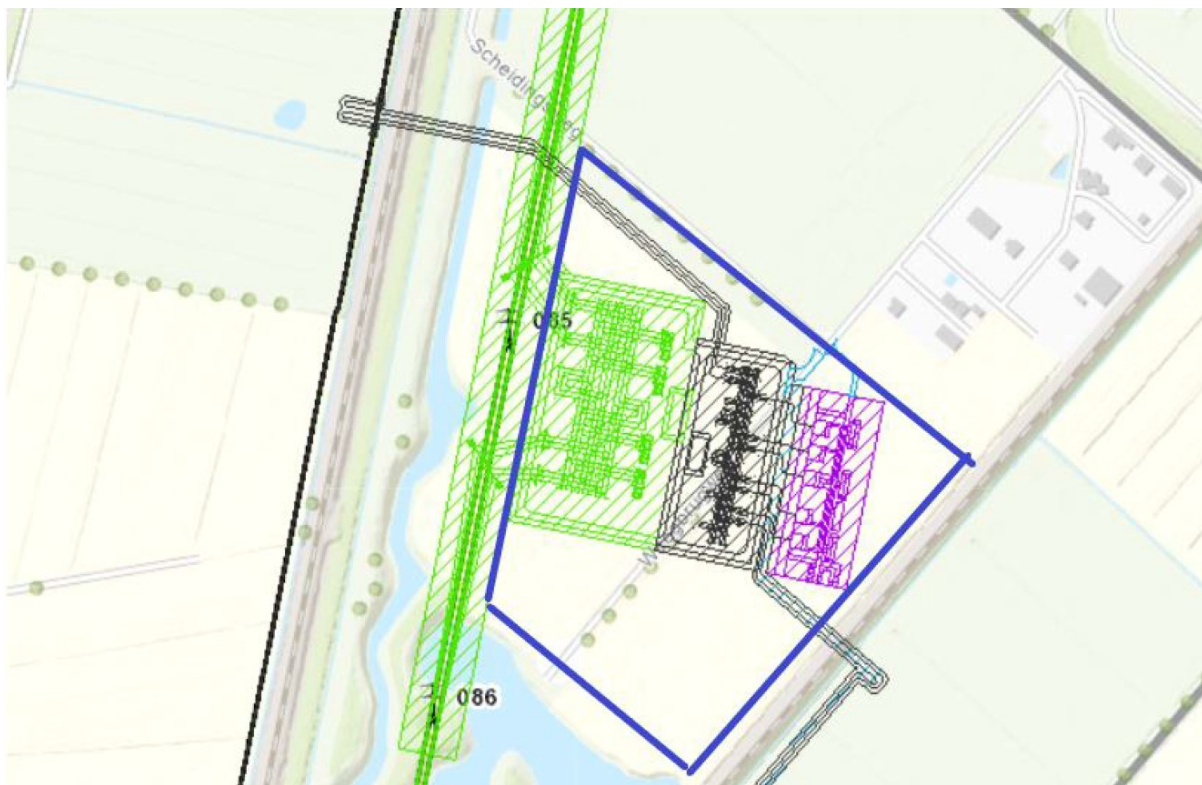
1.2 Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten

In de zuidhoek van het bedrijventerrein ETP-MERA (nabij Weegbrugweg 4) te Wijster is TenneT, samen met Enexis, voornemens een nieuw 220/110/20 kV hoog- en middenspanningsstation te realiseren. In figuur 1.1 is de locatie met het onderzoeksgebied weergegeven. Deze locatie is onder andere gekozen omdat hier de bestaande 220 kV lijn en een 110 kV kabel loopt, er weinig tot geen omwonenden zijn en er al een bedrijfsbestemming rust op de locatie. De aanwezigheid van de bestaande verbindingen maken dat de inlusing naar verwachting relatief eenvoudig gerealiseerd kan worden. Ter hoogte van mast 85 in de lijn Zeyerveen – Hessenweg zal het station gebouwd worden.

Figuur 1.1 Onderzoeksgebied nieuwbouwlocatie hoogspanningsstation te Wijster (blauwe cirkel)

Het voorlopige plan (vlekkenplan) is weergegeven in figuur 1.2. Het groene deel is het 220 kV gedeelte, het zwarte het 110 kV gedeelte, en het paarse het 20 kV deel van Enexis.

Figuur 1.2 Vlekkenplan nieuwbouw hoogspanningsstation te Wijster. Groen = 220 kV, zwart = 110 kV, Paars = 20 kV (Enexis).

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

De Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan. Binnen het kader van de Wet Natuurbescherming is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig).
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel.
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

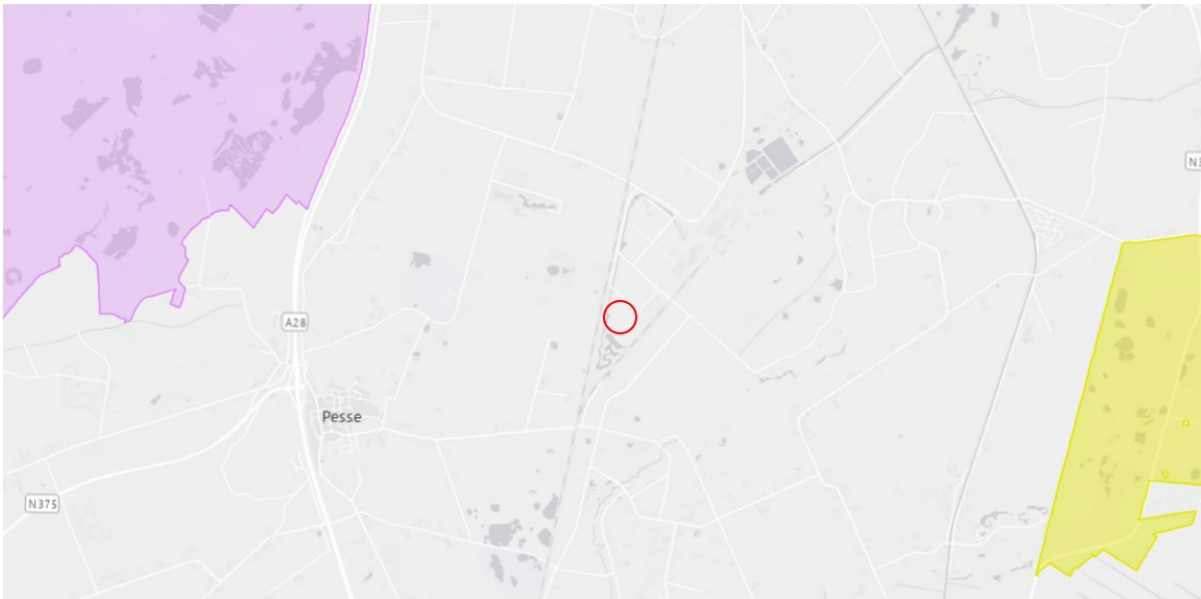
Voorliggende rapportage beoordeelt zowel het effect van de aanlegfase als de gebruiksfase. Voor beide fases dient een berekening met de Aeriusscalculator uitgevoerd te worden om te kunnen bepalen of en eventueel hoeveel stikstof depositie wordt veroorzaakt op de omliggende Natura 2000-gebieden.

Voor het uitvoeren van de stikstofberekening dient gebruik te worden gemaakt van de Aeriusscalculator. Bij een melding of vergunningaanvraag dient deze berekening te worden bijgevoegd. Bij een vergunningaanvraag zal door het bevoegd gezag worden bepaald of er nog ontwikkelingsruimte beschikbaar is voor de toename van stikstof voor de betreffende habitattypen of soorten. Op basis daarvan zal worden bepaald of een vergunning kan worden verleend.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft Dwingelderveld (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) op circa 3,5 km afstand en Mantingerzand (Habitatrichtlijn) op een afstand van circa 5 km tot het plangebied. Een overzicht van de ligging van het plangebied ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is weergegeven in figuur 2.1.

Figuur 2.1 Globale ligging plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebied Dwingelderveld op ca. 3,5 km tot het plangebied (paars) en Mantingerzand op ca. 5 km tot het plangebied (geel).

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied ligt nergens binnen Natura 2000-gebied waardoor directe aantasting zoals oppervlakteverlies en versnippering van een Natura 2000-gebied is niet aan de orde is. Het plangebied ligt ook buiten de verstoringsafstand (van maximaal enkele honderden meters) van verstoringsgevoelige dieren voor beweging, geluid, trilling en licht. Hierdoor is geen sprake van merkbare extra verstoring op de omliggende Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden Dwingelderveld en Mantingerzand zijn beide aangewezen voor stikstofgevoelige habitattypen. Om te kunnen bepalen of er projectgebonden stikstofdepositie plaatsvindt op omliggende Natura 2000-gebieden dient een berekening uitgevoerd te worden met het rekenmodel AERIUS. Als uit het rekenmodel blijkt dat er een verhoging van stikstofdepositie ontstaat op kwetsbare habitattypen moet bepaald worden welke ecologische effecten dit heeft en of het leidt tot verslechtering of afname van de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden (vervolg: Voortoets). Als enig effect op voorhand niet kan worden uitgesloten moet een vergunning aangevraagd worden bij het bevoegd gezag en moet worden voldaan aan de benodigde mitigatie en compensatie (vervolg: Passende Beoordeling). De huidige inrichting bestaat uit grasland, wat is aangewezen als afval gelieerde bedrijvigheid. Of hier mogelijkheden zijn voor intern salderen dient nader te worden beschouwd met bevoegd gezag. Indien zonder salderen de AERIUS berekening uitkomsten laat zien van 0 mol N/ha/jr is salderen niet nodig.

3 Wet natuurbescherming: Soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.):

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - onderdeel a.* in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - onderdeel b.* de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - onderdeel c.* vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten (niet opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Voor andere beschermde soorten geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de nieuwe wet geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet Natuurbescherming. Er is dan geen ontheffing nodig.

3.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, en habitatgeschiktheid beoordeling.

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en de ruime omgeving er om heen. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- NDFF (2017 - 2022).
- Soortenatlassen.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van recente luchtfoto's (Cyclomedia Streetsmart) is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten voor zover mogelijk beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Voor de bureaustudie is geen veldbezoek uitgevoerd.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling is een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groepen)en en/of het geschikte biotoop beïnvloed kunnen worden door de voorgenomen activiteit. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soort(groepen) er nader (veld)onderzoek en eventueel ontheffingsplicht in kader van Wet natuurbescherming van toepassing is.

Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wet Natuurbescherming beschermde plant- en diersoorten. Niet-beschermde Rode lijstsoorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen zoals diverse soorten paddenstoelen en vaatplanten worden niet in het onderzoek betrokken omdat deze soorten niet relevant zijn voor toetsing aan de Wet Natuurbescherming.

3.3 Voorkomende ecotopen

De voorkomende ecotopen binnen het onderzoeksgebied zijn bepaald op basis van recente luchtfoto's. De volgende ecotopen zijn aanwezig:

- Agrarisch grasland.
- Grond rug langs een verharde weg met aan de noordzijde een bomenrij.
- Brede flauwe oevers met daarachter treinspoor.
- Recent ingerichte vijverpartijen met veel ruigte, bomen en flauwe oevers.
- Verharde wegen.
- Sloten/ watergangen met flauwe oevers, maar recent vergraven.

3.4 Planten

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Binnen het plangebied en in de omgeving zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten (NDFF, 2017-2022).

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De werkzaamheden hebben geen effect op plantensoorten behorend tot de beschermingsregimes van de Wet natuurbescherming aangezien deze niet voorkomen in het plangebied en op basis van de aard van het plangebied (tamelijk voedselrijk grasland en recent gegraven waterpartijen) ook niet zijn te verwachten.

3.5 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Nabij het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van vleermuizen (NDFF, 2017-2022). Volgens actuele verspreidingsgegevens kunnen binnen en nabij het plangebied diverse vleermuissoorten voorkomen, waaronder gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

Binnen het plangebied is een grondrug met bomenrij aanwezig die mogelijk kan dienen als vliegrouete. Tevens kunnen de bomen binnen het onderzoeksgebied mogelijk verblijfplaatsen bevatten en kunnen de waterpartijen worden gebruikt als foerageergebied. De bomen langs de weegbrugweg worden hoogstwaarschijnlijk gekapt.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Binnen het plangebied kunnen meerdere soorten vleermuizen voorkomen. Binnen het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig, maar staan wel bomen die mogelijk een functie hebben voor vleermuizen. Als er bomen gekapt worden moet vooraf een veldinspectie plaatsvinden naar mogelijk aanwezige vleermuisverblijven (holtes). Tevens moet beoordeeld worden of de bomen een (essentiële) functie hebben als vliegrouete. Dit is van toepassing voor de bomen langs de weegbrugweg die gekapt moeten worden.

Er dient langs deze bomen aanvullend veldbezoek uitgevoerd te worden om de potentiële functie voor vleermuizen te beoordelen en te bepalen of aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Voor de bomen die behouden blijven geldt dat verblijven en of vliegroutes niet verdwijnen. Wel kan mogelijk een klein deel foerageergebied verdwijnen, maar door het ruime beschikbare areaal in de omgeving is dit niet essentieel en zijn negatieve effecten uitgesloten. Tijdens zowel de realisatiefase als de nieuwe situatie moet de zorgplicht nageleefd worden, wat voornamelijk inhoudt dat zo veel mogelijk wordt gewerkt na zonsopkomst en voor zonsondergang om het gebruik van kunstlicht zoveel mogelijk te beperken. Als het gebruik van kunstlicht noodzakelijk is moet deze dusdanig worden afgesteld dat gebouwen in de omgeving van het industrieterrein, bomen en bosschages niet beschadigd kunnen worden. Voor eventuele nieuwe permanente lichtbronnen dienen speciale armaturen te worden gebruikt.

3.6 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de nationaal beschermde bunzing, das en ree (NDFF, 2017-2022). Van deze soorten zijn bunzing en ree vrijgesteld in de provincie Drenthe.

Binnen het onderzoeksgebied zijn diverse structuren aanwezig die gebruikt kunnen worden door aanwezige zoogdieren. Zo maken de das en bunzing gebruik van structuren in het landschap om te migreren. Structuren van ruigte bevinden zich voornamelijk parallel met het spoor aan de westzijde van het onderzoeksgebied, de ruigte bij de vijverpartij aan de zuidzijde van het plangebied en de strook met bomen langs de grondrug aan de noordzijde van het plangebied. Door de recente ontwikkelingen bij de waterpartij aan de zuidzijde is het (nog) niet te verwachten dat hier een dassenburcht aanwezig is. Wanneer deze ontwikkeling is uitgevoerd is onbekend, maar op luchtfoto's is te zien dat er recent werkzaamheden zijn uitgevoerd. Mogelijke geschikte locaties voor een dassenburcht bevinden zich meer ten westen van het treinspoor, waar kleine bosjes aanwezig zijn met aangrenzende agrarische akker- en graslanden. De waarneming uit de NDFF is afkomstig uit één van deze bosjes. Het aanwezige grasland binnen het onderzoeksgebied kan gebruikt worden als foerageergebied van de das.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Verblijfplaatsen van de das binnen het onderzoeksgebied zijn niet te verwachten door de aard van het plangebied: de ruigte aan de zuidzijde met de vijverpartij is recent ingericht, het grasland biedt onvoldoende beschutting voor een burcht, de aanwezige grondrug bestaat uit gemaaid gras met weinig beschutting. Het is aannemelijker dat dassen zich vestigen in de bosjes op enige afstand tot het onderzoeksgebied (zoals ten westen van het treinspoor). Wel kan het plangebied worden gebruikt als foerageergebied voor aanwezige dassen. Doordat in de omgeving ruimschoots alternatief areaal aanwezig is, is het grasland binnen het plangebied naar verwachting niet essentieel. Wel kan de houtwal langs het treinspoor geschikt zijn voor een dassenburcht. Of hier daadwerkelijk een dassenburcht aanwezig is dient te worden beoordeeld door het uitvoeren van een veldinspectie.

Tot slot geldt voor zowel beschermde, vrijgestelde als niet beschermde soorten de zorgplicht, wat voornamelijk inhoudt dat aanwezige dieren de gelegenheid moeten krijgen het plangebied te kunnen verlaten.

3.7 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Alle inheemse vogels zijn als Vogelrichtlijnsoort beschermd conform artikel 3.1 Wet natuurbescherming. Vogels zijn te allen tijde gedurende het broedseizoen beschermd. Op basis van het bronnenonderzoek is vastgesteld dat er in de directe en wijde omgeving van het plangebied meerdere (broed)vogelsoorten zijn waargenomen in en nabij het plangebied (NDFP, 2017-2022).

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Verstoring van vogels treedt op wanneer er werkzaamheden uitgevoerd worden in de nabijheid van broedende vogels in en rondom het plangebied. Het betreft binnen dit project broedende vogels in de aanwezige oeverzones, houtwal langs het spoor en weidevogels in open grasland. Door voor de realisatie buiten het broedseizoen te werken, wordt verstoring van broedende vogels in de graslanden en de oever voorkomen. De broedperiode loopt globaal van half maart tot begin augustus. Als niet voorkomen kan worden om in het broedseizoen te werken dient kort voor de uitvoering gecontroleerd te worden of sprake is van broedgevallen binnen de verstoringafstand. Als dit het geval is moet worden gewacht tot de jongen het nest verlaten hebben.

Als binnen het plangebied bomen worden gekapt dienen deze vooraf geïnspecteerd te worden op mogelijk aanwezige jaarrond beschermde nesten. Bij aanwezige (potentieel) jaarrond beschermde nesten dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar het gebruik er van.

3.8 Amfibieën en Reptielen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de nationaal beschermde levendbarende hagedis en de Europees beschermde heikikker. (NDFP, 2017-2022). Daarnaast kunnen diverse vrijgestelde amfibieën aanwezig zijn in en rond de aanwezige wateren (vijverpartijen en watergangen).

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde reptielen of amfibieën. Wel zijn op enige afstand tot het onderzoeksgebied (circa 2 km) de beschermde soorten heikikker en levendbarende hagedis aangetroffen. Door de aard van het plangebied (agrarisch grasland) is het niet aannemelijk dat er heikkikers leefgebied hebben binnen het onderzoeksgebied. De aanwezige wateren zijn naar verwachting namelijk voedselrijk en recent vergraven. De waarneming is dan ook afkomstig van een bosje op enige afstand (Zwarte Water) aan de westzijde van het spoor dat ook aansluit bij de habitat eisen van de soort. Levendbarende hagedis is op enige afstand ten oosten van het onderzoeksgebied waargenomen in een gebied met veel ruigte van bomen en bosschages. Gezien de aard van het plangebied is het ook niet te verwachten dat deze soort structureel binnen het plangebied aanwezig is.

Negatieve effecten op beschermde amfibieën en reptielen zijn niet te verwachten. Wel is de zorgplicht van kracht voor zowel beschermde als vrijgestelde soorten die het plangebied passeren. Dit houdt voornamelijk in dat de werkwijze zo gekozen wordt dat aanwezige dieren altijd het plangebied kunnen verlaten.

3.9 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten (NDFF, 2017-2022). Het plangebied valt op de grens van het verspreidingsgebied van de grote modderkruiper (verspreidingsatlas.nl). De aanwezige oevers, sloten en vijverpartijen vormen wel in potentie geschikt habitat voor deze soort.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Het plangebied ligt op de grens van het verspreidingsgebied van de grote modderkruiper en omdat er wel geschikt habitat aanwezig is binnen het plangebied is aanwezigheid niet uit te sluiten. Als aanwezige watergangen, sloten of vijverpartijen worden vergraven/gedempt dient aanvullend onderzoek plaats te vinden naar het voorkomen van de grote modderkruiper. Om de aanwezigheid volledig te kunnen uitsluiten kan de aan of afwezigheid van de soort aangetoond worden door het uitvoeren van een eDNA-onderzoek. Als blijkt dat de soort aanwezig is dient aanvullend een ontheffing te worden aangevraagd voor de Wet Natuurbescherming voor het dempen van de sloot.

3.10 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde kevers, vlinders of libellen (NDFF, 2017-2022). Wel kunnen de aanwezige wateren in potentie geschikt zijn voor libellen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Binnen of in de directe omgeving van het plangebied is voornamelijk agrarisch grasland aanwezig zonder geschikt leefgebied, dus zullen geen negatieve effecten ontstaan voor beschermde kevers, libellen en vlinders als de aanwezige watergangen en vijvers intact blijven. Als watergangen of vijvers worden gedempt of vergraven dient een veldinspectie plaats te vinden naar de mogelijke functie voor waterkevers, libellen en juffers.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

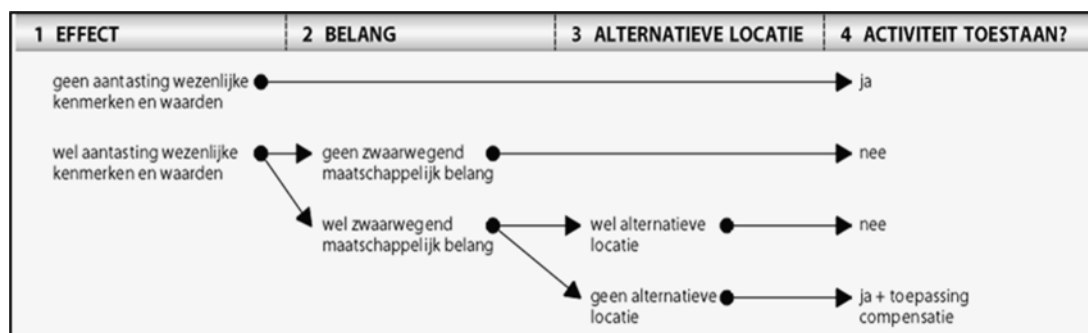
Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

- Provinciaal beleid:
  - Natuurnetwerk Nederland (NNN);
  - NNN-beheergebieden, Natuurgebieden buiten het NNN (onder andere ganzenfoerageergebied, weidevogelkansgebied en Weidevogelparels).

4.2 Natuurnetwerk Nederland

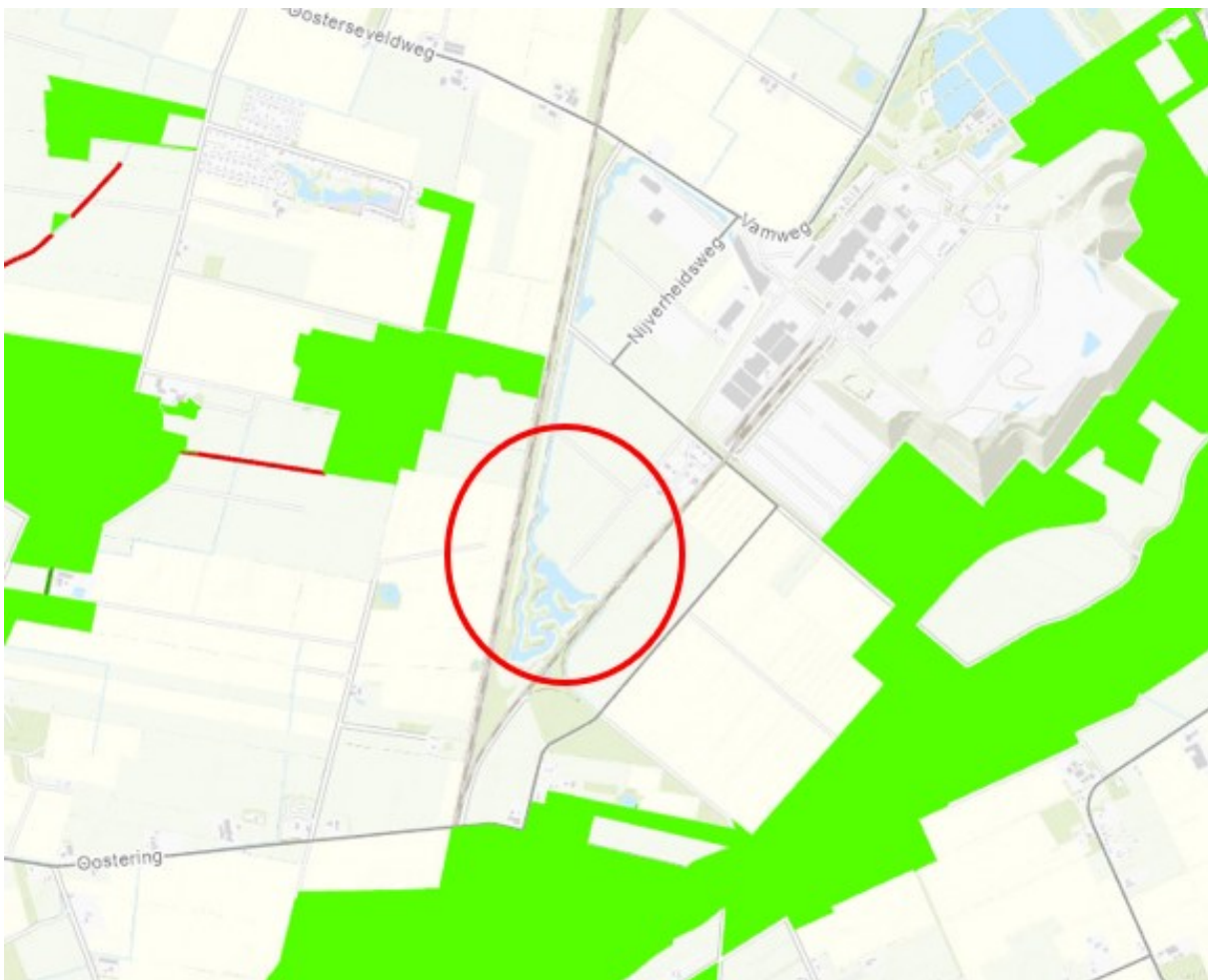
Toetsingskader

De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Inventarisatie

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van NNN Drenthe. In figuur 4.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven ten opzichte van de meest dichtbijgelegen NNN gebieden.

Figuur 4.1 Het plangebied rood gemarkeerd ten opzichte van Natuur Netwerk Drenthe in groen. Verbindingszones die niet functioneren zijn weergegeven met rood.

Analyse en toetsing effecten

Het plangebied bevindt zich buiten de begrenzing van NNN Drenthe. De kernwaarden van NNN Drenthe zullen niet worden aangetast. Negatieve effecten zijn niet te verwachten.

5 Conclusie

Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt nergens binnen Natura 2000-gebied waardoor directe aantasting zoals oppervlakteverlies en versnippering van een Natura 2000-gebied is niet aan de orde is. Het plangebied ligt ook buiten de afstand van enkele honderden meters waarbinnen verstoring van verstoringsgevoelige dieren kan plaatsvinden.

De meest dichtbijgelegen Natura 2000-gebieden (Dwingelderveld op circa 3,5 km en Mantingezand op circa 5 km) zijn stikstofgevoelig. Voor de werkzaamheden dient een Aeriusberekening uitgevoerd te worden om te bepalen hoeveel additionele stikstofdepositie plaatsvindt op de omliggende Natura 2000-gebieden. Afhankelijk van de uitkomst is nog aanvullende ecologische toetsing nodig of niet. In de nieuwe situatie is geen sprake van een verhoging van stikstofdepositie.

Soortenbescherming

Binnen of in de omgeving van het plangebied kunnen mogelijk beschermde soorten voorkomen zoals diverse vleermuissoorten en broedvogels. Voor deze soortgroepen geldt dat er geen negatieve effecten plaatsvinden als geen bomen gekapt worden en gewerkt wordt buiten het broedseizoen. Voorafgaand aan bomenkap dient een inspectie naar nesten en holtes uitgevoerd te worden.

Er zijn waarnemingen bekend van de beschermde das, heikikker en levendbarende hagedis op enige afstand tot het plangebied. Binnen het plangebied is in eerste instantie geen essentieel leefgebied aanwezig. Voor ongewervelden en vissen geldt dat een aanvullende veldinspectie plaats moet vinden voorafgaand aan het dempen van wateren om de geschiktheid voor deze twee soortgroepen te kunnen vaststellen. Voor vissen wordt geadviseerd om bij demping van sloten met eDNA onderzoek de aanwezigheid van modderkruiper aan te kunnen tonen of uit te sluiten.

Om verstoring van broedende vogels te voorkomen zullen de werkzaamheden buiten het broedseizoen (grofweg half maart t/m juli met uitloop tot halverwege augustus) uitgevoerd moeten worden. Als niet voorkomen kan worden om in het broedseizoen te werken dient kort voor de uitvoering gecontroleerd te worden of sprake is van broedgevallen binnen de verstoringsafstand. Als dit het geval is moet worden gewacht tot de jongen uitgevlogen zijn.

Zorgplicht

Om verstoring van migrerende, overvliegende of foeragerende vleermuizen te voorkomen, dienen de werkzaamheden zo veel als mogelijk overdag uitgevoerd te worden en dient waar mogelijk tussen zonsondergang en zonsopgang geen directe werkverlichting of strooiverlichting (met uitzondering van voertuigen) toegepast te worden, die op bosjes, bomen en gebouwen kan schijnen.

Voor eventueel aanwezige algemene (vrijgestelde) soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Hiervoor geldt wel de zorgplicht, wat betekent dat nadelige gevolgen voor planten en dieren zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Aanwezige dieren dienen in de gelegenheid gesteld te worden het plangebied te verlaten.

Natuurbeleidskaders

Natuurnetwerk Nederland

De geplande werkzaamheden leiden niet tot aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN Drenthe omdat deze volledig buiten de begrenzing van NNN vallen.

Samenvattende tabel

Gebiedsbescherming	Effecten	Nader onderzoek	Nadere procedure / mitigerende maatregelen
Dwingelderveld/ Mantingerzand	Mogelijk stikstofdepositie	Aeriusberekening	Mogelijk Voortoets en / of vergunningsprocedure.

Soortenbescherming	Effecten	Nader onderzoek	Nadere procedure / mitigerende maatregelen
Planten	Geen	Geen	Geen
Vleermuizen	Bij bomenkap mogelijk vernietigen verblijfplaats	Bij bomenkap veldinspectie naar holtes	Bij aanwezigheid van holte: aanvullend onderzoek en mogelijk ontheffing
Overige zoogdieren	Verstoren das	Veldinspectie naar dassenburchten	Mogelijk aanvullend onderzoek met eventueel ontheffing. Zorgplicht
Vogels	Verstoring broedvogels Bij bomenkap	Geen	- Werken buiten broedseizoen (half maart – begin augustus)
Amfibieën/ reptielen	Geen	Geen	Zorgplicht
Vissen	Mogelijk verstoring of doding grote modderkruiper als waterpartijen gedempt worden	Bij dempen watergangen eDNA	Mogelijk ontheffing
Ongewervelden	Mogelijk verlies voortplantingswater als wateren gedempt worden	Aanvullende veldinspectie als wateren gedempt worden	Mogelijk aanvullend onderzoek en ontheffing

Natuurbeleidskaders	Effecten	Nader onderzoek	Nadere procedure / mitigerende maatregelen
Natuurnetwerk Nederland	Geen	Geen	Geen

6 Bronnenlijst

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), periode 2017-2022. Ingezien van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>.
- NDFF verspreidingsatlas. Ingezien van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.
- Provincie Drenthe (2022), Omgevingsverordening Drenthe

Websites

- SOVON www.sovon.nl.
- RAVON www.ravon.nl.
- Telmee www.telmee.nl.
- Zoogdiervereniging www.zoogdiervereniging.nl.
- Ministerie van landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit www.natura2000.nl.